

R I K S L Ö N N S N E M N D A S kjennelse av *6. april*... 1965
i sak nr. 28/1964

Fellesutvalget for Norges Lærerinneforbund og
Norges Lærerlag

på den ene side

Staten

på den annen side

i samband med tariffoppgjøret i 1964 for lærere m.fl. i folke-
skolen og framhaldsskolen.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann.

Arbeidsdirektør Reidar Danielsen.

Direktør i Næringsøkonomisk Forskningsinstitutt, Morten Tuveng.

Byfogd, dr. jur. Henrik Lundh.

Forretningsfører Marius Trana.

Lønnsdirektør Bjarne Döhlen.

Formann i Norges Lærerinneforbund Alvhild Vettran.

De to siste er utpekt av partene i tvisten. Bjarne Döhlen stemmer
på arbeidsgiversiden og Alvhild Vettran på arbeidstakersiden.

Partene møtte for lønnsnemnda gjorde rede for saken og nedla på-
stand i møte den 9. desember 1964.

Etter at saken var blitt drøftet i flere møter avsa lønnsnemnda
den *6. april 1965*

k j e n n e l s e

Den gjeldende tariffavtale mellom Staten og Fellesutvalget for
Norges Lærerinneforbund og Norges Lærerlag ble opprettet etter
forhandlinger mellom partene og bygger på Riksmeklingsmannens
forslag av 14. april 1962 for statstjenestemennenes 3 hovedsammen-
slutninger for tidsrommet 1. juni 1962 til 31. mai 1964.

Ved senere vedtak ble lønns- og arbeidsvilkårene for lærerne i
folkeskolen og framhaldsskolen endret og omformet i vesentlig om-

7/11/61
fang. Bakgrunnen for disse endringer var at Fellesutvalget under lønnsforhandlingene i 1960 reiste krav om at lærerstillingene i folkeskolen, ble årsstillinger med faste timetall og med årslønn etter bestemte lønnsklasser i lønnsregulativet for statens tjenestemenn. Dette innebar et nytt prinsipp som krevet ny oppbygging av lønnsregulativet for lærerne i folke- og framhaldsskolen. Spørsmålet ble utredet av en offentlig oppnevnt komité som avga innstilling 9. september 1961.

Etter forhandlinger mellom staten og lærerorganisasjonene ble det oppnådd enighet om de alminnelige bestemmelser og de arbeidstidsbestemmelser som skulle være det nye lønnsregulativs del A og B. Stortinget vedtok 22. juni 1962 dette forslag.

Spørsmålet om plassering av lærerstillingene og de administrative stillinger i statens lønnsregulativ ble avgjort av Statens lønnsutvalg ved kjennelser av

- 1).3. oktober 1962, som fastsatte lkl. 12⁰ - 16⁴ for enhetsposten i folkeskolen og framhaldsskolen med topplønn etter 16 år.
- 2).13. november 1962 som fastsatte lkl. 14⁰ - 18⁴ for adjunker i folkeskolen og framhaldsskolen med topplønn etter 14 år.
- 3).13. desember 1962, som avgjorde lønsplasseringen av skolestyrer og skoleinspektør.
- 4) *13. desember 1962 som avgjorde lønsplasseringen av forskolelærere og lærere i høyskole*
Lønnsbestemmelsene inngår som del C i det gjeldende lønnsregulativ for folkeskolen og framhaldsskolen.

Endringer av regulativet skjer etter reglene i lov om offentlige tjenestetvister av 18. juli 1958.

Fellesutvalget oppsa i rett tid tariffavtalen, og sendte i skriv av 17. april 1964 Lønns- og prisdepartementet sine krav for den tariffperiode som tok til den 1. juni 1964.

I møte mellom staten og Fellesutvalget den 12. mai 1964 satte staten frem et tilbud som svarte til det ~~møt~~^{forhandlings}forslag som tidligere var blitt fremsatt overfor hovedsammenslutningene. Parte-

ne ble ikke enige, og det ble konstatert brudd i forhandlingene.

I meglingsmøte hos Riksmeklingsmannen 19. mai 1964 ble Riksmeklingsmannens forslag av 15. mai 1964 for oppgjøret mellom staten og de 3 hovedsammenslutninger for statstjenestemenn fremlagt også for Fellesutvalget. Dettets forhandlere uttalte at de ikke var villige til å ta imot forslaget og meglingen ble derfor brutt samme dag. Fellesutvalget var ikke villige til å gå med på frivillig lønnsnemnd og varslet at de i henhold til særskilte fullmakter ville gå til plassoppsigelser.

I brev til Lønns- og prisdepartementet av 25. mai 1964 varslet Fellesutvalget om at det i henhold til fullmakter fra medlemmene hadde foretatt plassoppsigelser for i alt 14.404 stillinger i folke- og framhaldsskolen samt for alle idrettskonsulenter. Oppsigelsene varslet plassfratredelse ved arbeidstidens slutt 31. august 1964.

Ved lov av 20. juni 1964 nr. 9 er bestemt:

"Dersom tvisten mellom staten og Fellesutvalget for Norges Lærerinneforbund og Norges Lærerlag i samband med tariffoppgjøret i 1964 for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen ikke løses ved fortsatte forhandlinger, skal tvisten avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten. Tilsvarende forbud gjelder også de lærere m.fl. som er medlemmer av annen organisasjon enn nevnt i første ledd.

Reglene i lov av 18. juli 1958 om offentlige tjenestetvister § 27, jfr. lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister, får tilsvarende anvendelse."

Odelstinget ga i møte den 17. juni 1964 sin tilslutning til statsråd Nordstrands antydning om fortsatte forhandlinger. Partene kom sammen til forhandlinger i møter den 25. og 26. juni 1964. Herunder ble man enige om følgende:

1. Partene var enige om at Stortingets vedtak om lønnsnemndbehandling av tjenestetvist i samband med tariffoppgjøret i 1964 for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen er slik å forstå at resultatet av de fortsatte forhandlinger - eventuelt Rikslønnsnemndas avgjørelse ikke skal inn for Stortinget til godkjenning.
2. Lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen utbetales de nye lønninger etter lønnsattsene i lønnsregulativet for de offentlige tjenestemenn med virkning fra 1. mai 1964, med forbehold om omberegning dersom en eventuell behandling av tvisten for Rikslønnsnemnda skulle gi et annet resultat.
3. Pensjonene til lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen som oppebærer pensjon av Statens Pensjonskasse vil Lønns- og prisdepartementet foreslå (overfor Sosialdepartementet) regulert i samsvar med de nye lønninger og med samme forbehold som under pkt. 1.

 Nytt møte ble holdt den 31. oktober 1964 uten at enighet ble oppnådd. Fellesutvalgets representanter uttalte at de ikke fant å kunne godta statens tilbud og at saken måtte gå til Rikslønnsnemnda som vedtatt av Stortinget.

De krav Fellesutvalget har reist og som opprettholdes for lønnsnemnda fremgår av brev 17. april 1964 til Lønns- og prisdepartementet.

Kravene omfatter følgende hovedpunkter:

1. Regulering av lønnsattsene på de enkelte lønnsklasser i regulativene slik at det oppnås en kompensasjon som tilsvarer den som blir andre tjenestemenn til del.
2. Revisjon av lærerlønnsregulativets del A: alminnelige bestemmelser, del B: arbeidstidsbestemmelser og del C: lønnsbestemmelser.
3. Revisjon av avtalen om lønns- og arbeidsvilkår for lærere, skolestyrere og internatstyrere ved statens skoleinternater

for folkeskolen og framhaldsskolen.

4. Opprettelse av avtale om lønnsbestemmelser for idrettskonsulentene i fylkene.
5. Opprettelse av avtale om lønns- og arbeidsvilkår for logopedstillinger i folkeskolen og framhaldsskolen og ved de skolepsykologiske kontorer.
6. Flyttinggodtgjørelse i samsvar med Regulativ for offentlige tjenestemenns flyttinggodtgjørelse.
7. Opprettelse av avtale for bistillinger: samlingsstyrere, tilsynslærere m.fl.
8. Økning av pensjonene fra 1. juni 1964 så de blir i samsvar med lønningene.

Det er forutsetningen at kravene i pkt. 6 og pkt. 7 skal tas opp med Norges Byforbund og Norges Herredsforbund og således ikke vil bli å avgjøre av lønnsnemnda.

Når det gjelder kravet under pkt. 1 har Fellesutvalget anført at det ikke har noe å innvende mot at regulativsatsene fra det alminnelige regulativ for offentlige tjenestemenn i hovedstillinger, gjeldende for tiden 1. mai 1964 - 31. mars 1965, overføres til folke- og framhaldsskolens regulativ.

Det lærerorganisasjonene særlig har lagt vekt på ved dette tariffoppgjør, er en revisjon av lærerlønsregulativets del C: lønnsbestemmelser.

Fellesutvalget har til støtte for dette krav bl.a. anført:

Den niårige folkeskole er en enhet. Den omfatter et barnetrinn og et ungdomstrinn. I denne skole underviser lærer, adjunkt og lektor. De lønnes etter sin kompetanse. Utdanningskravene er fastsatt i lov.

Det er i dag ikke balanse mellom lærerstillingenes lønsmessige plassering på de forskjellige ansiennitetstrinn og plasseringen av lektor og adjunkt.

Forholdet er i dag følgende:

Enhets lærerstilling.

Tjenesteår	0	2	4	6	8	10	12	14	16
Lønnskl.	12 ⁰	12 ¹	12 ²	12 ³	12 ⁴	13 ⁴	14 ⁴	15 ⁴	16 ⁴

Adjunkt cand.mag. med samme undervisningsplikt som ovenfor:

Tjenesteår	0	2	4	6	8	10	12	14
Lønnskl.	14 ⁰	14 ²	14 ⁴	16 ³	16 ⁴	18 ⁴	18 ⁴	19 ³

Adjunkt med annen utdanning og med samme undervisningsplikt som ovenfor:

Tjenesteår	0	2	4	6	8	10	12	14
Lønnskl.	14 ⁰	14 ¹	14 ²	15 ³	15 ⁴	16 ⁴	17 ⁴	18 ⁴

Enhets lektorstilling med samme undervisningsplikt som ovenfor:

Tjenesteår	0	2	4	6	8	10	12
Lønnskl.	16 ⁰	16 ²	16 ⁴	17 ⁴	18 ⁴	20 ¹	21 ¹

Allerede etter to års tjeneste begynner en utvikling i lærerstillingenes disfavør, mens parallelliteten mellom lektor og adjunkt er temmelig nær fullstendig. Etter 10 års tjeneste når denne utvikling klimaks. Det er på dette og neste ansiennitetstrinn, altså fra 10. til 14. tjenesteår, hele 5 lønnsklassers forskjell på lærer og adjunkt. Senere minker denne forskjell igjen for på topp-lønnsstadiet å være 3 lønnsklasser.

Fellesutvalget krever parallellitet i opptjeningsstigene.

Et annet prinsipp som er kriteriet på et sunt regulativ, er at tjenestemenn i samme type av stilling, med samme utdanning og samme ansiennitet skal ha samme lønn for sitt arbeid.

Dette prinsipp blir ikke tilfredsstillt i det nåværende regulativ. Ved overgang til et regulativ som bygger på enhetslærerposten, vil alle lærere som var i ansiennitetsopptjenende stilling i poster med høyere timetall enn enhetsposten ha krav på personlige tillegg. Disse tillegg vil være forskjellig for hver gruppe. Det vil på denne måten oppstå lønnsdifferanser mellom gruppene innbyrdes og lønnsdifferanser vis a vis de lærere som har den samme ansiennitet, men som var ute av stilling 1. juli 1962, f.eks. på grunn av militærtjeneste, fortsatte studier, velferdsgrunner eller andre grunner. Disse personlige tillegg vil for hver enkelt lærer i mange tilfelle endres ved overgang til nye ansiennitetstrinn. Det dreier seg om til dels store varianter.

Skulle man gi et fullstendig bilde av det kaos som man for tiden er oppe i måtte man imidlertid ta med alle varianter av personlige tillegg som fremkommer på grunn av lavere timetall for lærere med særlige oppgaver i skolen, f.eks. hjelpeundervisning eller skolekjøkken. Dertil måtte en ta med de varianter som oppstår for lærere som underviser dels i folkeskolen og dels i framhaldsskolen med henholdsvis 33 og 28 timer, som utgangspunkt for lønnsberegningen, eller for lærere med timer både på barnetrinn og ungdomstrinn i 9-årig skole, kanskje endog med timer både i teoretiske og praktiske fag på ungdomstrinnet.

Mange av de personlige tillegg må beregnes på grunnlag av så sindrige kombinasjoner at selv våre fremste eksperter på disse lønnsberegningers område av og til går seg vill i krattet.

1962 - regulativets prinsipielle oppbygging m.h.t. systemet for beregningen av lærerlønn, slik partene var enige om det under regulativets del A og B, er enkel og klar. Man hadde etter 14 års slit med et komplisert lønssystem endelig nådd frem til enhetslærerpost. Det hele ble imidlertid spolert ved den plassering og den lønnsstige enhetslærerposten har fått i skolens regulativ og likeledes ved kløvningen av adjunktstillingen.

Det er en veg ut av dette uföret, nemlig å revidere grunnlönns-
plassering og opptjeningsstige til følgende som gir tilnærmet
full parallellitet mellom stillingene:

Tj. år	0	2	4	6	8	10	12	14
Lærer u. oppr.l.kl.	13 ⁰	13 ²	13 ³	13 ⁴	14 ⁴	16 ⁴	17 ⁴	18 ⁴
Lærer m. oppr.l.kl.	14 ⁰	14 ²	14 ³	14 ⁴	15 ⁴	17 ⁴	18 ⁴	19 ³
Adjunkt: l.kl.	15 ⁰	15 ²	15 ³	15 ⁴	16 ⁴	18 ⁴	19 ³	20 ¹
Lektor: l.kl.	17 ⁰	17 ²	17 ³	17 ⁴	18 ⁴	20 ¹	22 ¹	

Lærer med 2. utdanningsopprykk etter tidligere regulativ, men
uten formell adjunktkompetanse, får samme lønsplassering som
adjunkt.

Det er nødvendig å styrke gjeldende regulativ også for å styr-
ke utdannede læreres motivering til å bli i skolen. En lærer-
manko på ca. 3000 i folke- og framhaldsskolen viser at avgan-
gen er unormal. Avgangen synes særlig sterk i de yngre år. Så-
ledes kan nevnes at i årene 1947 - 1961 gikk 19631 lærere ut
av lærerskolen, mens bare ca. 5.500 lærere var i ansiennitets-
opptjenende stilling med krav på personlige tillegg pr. 1.juni
1961.

Selv om en regner med en viss avgang til overordnede stillinger,
fortsatte studier, giftemål m.v. er det åpenbart at motiverin-
gen til å bli i skolen er for svak. Lærerutdanningen danner
i dag et utmerket grunnlag bl.a. for utdanning til yrker i den
sosiale sektor.

En grunnlönns-plassering i lønnsklasse 13 for lærerstilling er
i samsvar med det nivå grunnlönns-plasseringen i lærerstilling
har hatt i framhaldsskoler, ungdomsskoler, realskoler og en
rekke andre skoleslag i en årrekke. Det er ingen grunn til å

senke begynnerlønnen til l.kl. 12 for lærere på disse trinn. I de velutbygde framhaldsskoler har begynnerlønnen vært l.kl. 14 og i folkeskolens 36-timers poster har den vært 13½.

En må ved plassering av lærerstillingens grunnlønn dessuten være klar over at det dreier seg ikke om begynnerstilling i vanlig forstand. En lærer går inn i sitt yrke med fullt og selvstendig ansvar fra første dag. Lærerutdanningen er lagt opp med sikte på at han skal makte det. Det bør også tas i betraktning at alderen ved inngang til yrket er ganske høy.

En hevning av begynnerlønn for lærer til lønnsklasse 13 og parallellitet i lønnskalaen til adjunkt og lektor vil "drukne" det vesentlige antall av personlige tillegg. Det vil sammen med den lønnskala som kreves for adjunkten, løse de tekniske problemene man hankses med i dag ved beregning av lærerlønn. Denne plassering av undervisningsstillingene vil sammen med de krevde revisjoner i del A og B føre til at skolens regulativ som helhet vil fungere etter sin hensikt og skape ro og trygghet og trivsel.

Når det gjelder kravet om enhetlig adjunktstilling har Fellesutvalget bl.a. anført:

"Lov om utdanningskrav for lærarar i skolen" § 2, åpner flere veier frem til adjunkts kompetanse. Dette er gjort ut fra den kjennsgjerning at den niårige enhetsskolen har behov for lærere med ulik og allsidig utdanningsbakgrunn. I den nye skolesituasjon dekker ikke den tradisjonelle universitetsutdanning hele ungdomsskolens fagkrets. Norges Lærerhøgskole og spesiallærerskolene i tillegg til lærerskolene blir viktige utdanningsinstitusjoner for dekning av det aktuelle lærerbehovet. Adjunkter med denne utdanningsbakgrunn, som også inkluderer lærerskole, dekker gjerne en større fagkrets enn de adjunkter som har ren universitetsutdanning.

Den reelle situasjon er gjerne at adjunkter med ulik utdanningsbakgrunn underviser barn fra samme årskull, på samme klassetrinn og ofte i samme fag. Det virker da urimelig med det nåværende skille i lønn. For det første kan dette tolkes som en

nedvurdering av enkelte fag - særlig de praktiske og estetiske fag,- men også som en klassifisering av de forskjellige utdanningsveier og institusjoner som har fått til oppgave å ta seg av lærerutdanningen i landet.

Det var Stortingets mening med "Lov om utdanningskrav for lærere" av 16. juni 1961 å åpne flere likestilte muligheter frem til adjunkteksamen. Dette syn har også støtte innenfor regjeringen.

Som begrunnelse for kravet om ny gruppering og lønnsmessig oppvurdering av skoleinspektørstillingene har Fellesutvalget bl.a. anført:

Skolelovene av 1936 bygde i store trekk på lovene av 1889. Selv om skolen nok på det pedagogiske felt gjennomgikk betydelige omlegninger i tiden mellom 1889 og 1959, ble allikevel skolestyrets arbeidsområde i store trekk det samme, og det bygde seg opp tradisjoner og rutine som forenklet det hele slik at man i de fleste kommuner klarte å administrere skolestyrets arbeid ved den valgte skolestyreformann, uten tilsetting av inspektør. Det gikk ofte årevis mellom endringer i lønnsbestemmelser o.l. Kretsreguleringer var meget sjeldne. Nybygg o.l. var av så enkel karakter at man stort sett klarte seg med foreliggende typetegninger og stedlig arbeidskraft. Dette var den faktiske situasjon helt fram til etter siste verdenskrig. Den utvikling som senere er skjedd på dette felt må nærmest karakteriseres som eksplosiv.

Skoleinspektöretaten er således en ny etat i norsk skoleverk. Før 1948 var det bare et fåtall kommuner utover i landet som hadde tilsatt skoleinspektør og heller ikke alle byer. Etaten er så å si vokst fram under utbyggingen av skoleverket.

Den opprinnelige gruppering av skoleinspektørstillingene i folkeskolen ble i 1948 foretatt skjønnsmessig og ut fra de daværende forhold. I regulativet av 1956 er grupperingen i store trekk bygd på regulativet av 1948. Men det er da også etter 1956, og ganske særlig etter 1959 da den nye skoleloven kom, at skoleinspektørstillingene for alvor er blitt nøkkelstillinger i utbyggingen av skoleverket.

Etter hvert som arbeidsområdene for disse stillingene er blitt mer avklaret, og etter at normalinstruksen som fulgte skoleloven av 1959 kom, burde det være åpenbart for alle at en omgruppering er nødvendig.

Etter at de administrative stillingene i folkeskolen ble plassert i regulativet, har det således hendt følgende:

Mens skolestyret tidligere bare hadde ansvaret for den 7-årige folkeskole med dens tradisjonelle arbeidsfelt, har det i dag ansvaret for utbygging til og drift av 9-årig allmenndannende skole og dertil ansvaret for de øvrige skoler kommunen driver.

Inspektørstillingene ligger også lavt på regulativet i forhold til andre stillinger i skoleverket som det er naturlig å sammenlikne med.

Fellesutvalget har anført at også styrerstillingene i folkeskolen er for lavt plassert i forhold til andre administrative stillinger i skoleverket.

Fellesutvalget har pekt på at de største styrerstillingene i folkeskolen - styrer I - hittil har vært ved skoler med 36.000 timer eller mer. En slik skole vil være på ca. 30 hele enhetsposter å 33 timer pr. uke, hvilket vil si at skolen har et lærerpersonale på mellom 30 og 40.

Fellesutvalget krever grensen for stillingen som styrer I satt ved 32.000 undervisningstimer. En slik skole vil ha et lærerpersonale på ca. 28 - 30.

En skole av denne størrelsesorden er et anlegg til flere millioner. Lønningslisten ved de minste skoler i denne gruppe vil bare for lærernes vedkommende bli på ca. kr. 700.000.- pr. år. Den arbeidsstokk som for øvrig er i virksomhet ved en slik skole, er vaktmester, renholdspersonale, personale ved skolebespisningen, skolelege, skolesøster, tannlege med flere. Inventar, skolemateriell, spesialrom og sanlinger representerer betydelige verdier.

Ved en skole av denne størrelse drives atskillig virksomhet utenfor selve skoletiden, som eksempelvis fritidssysler, klasseforeldremøter, spesielle foreldreforeninger for virksomheter som musikk-korps, teatergrupper, barnekor m.v.

Samkjøringen av all denne virksomheten, planleggingen av skolens arbeid, hviler på styrerne, som må ha oversikten over det hele. Stillingene krever betydelig administrativ evne.

Skolestyrerstillinger i denne gruppe er i dag lønnsmessig side-
stilt med lærer med lektors kompetanse. Det er en del slike i folkeskolen, og det vil bli flere etter hvert. Styreren vil oftest selv ha atskillig utdanning ut over lærereksamen. Det lønnsmessige avansement ved å overta en slik stilling er for lite til å sikre den rekruttering man må ønske. Stillingen er også likestillet med rektor ved realskole med inntil 6 klasser. Vi gjør oppmerksom på at de tall som ovenfor er nevnt, gjelder de minste folkeskoler i denne gruppe. Man har skoler i denne gruppen med et lærerpersonale på opptil 50 - 60.

I det hele er styrerstillingene i folkeskolen for lavt plassert i forhold til andre administrative stillinger i skoleverket. En revisjon av regulativet på dette punkt er derfor nødvendig.

Styrerstillingene i framhaldsskolen krever Fellesutvalget grup-
pert etter samme prinsipper som i folkeskolens ungdomstrinn.

Når det gjelder de øvrige krav til revisjon av regulativets del C og grunngivingen vises til Fellesutvalgets brev av 17. april 1964 og utvalgets skriftlige innlegg for Rikslønnsnemnda.

Fellesutvalget har videre krevet vesentlige endringer i regu-
lativets del B - Arbeidstidsbestemmelser.

Det mest vidtgående krav går ut på at enhetslærerposten i folkeskolen skal ha en maksimal leseplikt på 30 timer pr. uke i folkeskolens 6 første klassetrinn og 24 timer pr. uke fra 7. klassetrinn i folkeskolen og i framhaldsskolen.

Fellesutvalget har begrunnet kravet med at kravene til undervisningen er sterkt endret også i barneskolen. Norge ligger fremdeles på siste plass i Norden på dette området, og det er heller ikke andre sammenlignbare land som opprettholder så høy undervisningsplikt.

På den 16. internasjonale konferanse i UNESCO 1. juli 1953 der 52 stater var representert ble det vedtatt en resolusjon om arbeidstiden for folkeskolens lærere. Konferansen fastslo at undervisningsplikten ikke bør overstige 30 timer pr. uke.

Fellesutvalget har også minnet om at såvel komitéen som forberedte regulativet av 1948 som komitéen som forberedte regulativet av 1956 begge ga uttrykk for at 30 timer undervisningsplikt i lærerskolen ville representere en riktigere arbeidssituasjon i en lærerstilling når en tar i betraktning de plikter som hviler på læreren utenom selve undervisningstiden.

For de øvrige krav som er reist under regulativets del B vises til det skriftlige innlegg og Fellesutvalgets brev av 17. april 1964.

Når det gjelder kravet til endringer av del A er disse i det vesentlige av rent redaksjonell art og tar sikte på å flette inn de bestemmelser fra statstjenestemannsregulativet som også tidligere har vært praktisert for folkeskolens og framhaldsskolens lærere, men som det bare har vært henvist til. Enkelte punkter innebærer dog reelle endringer. Det vises til Fellesutvalgets brev av 17. april 1964 og utvalgets skriftlige innlegg for lønnsnemnda.

Også vedkommende kravene under punkt 3, punkt 4, punkt 5 og punkt 8 vises til brevet av 17. april 1964 og til Fellesutvalgets skriftlige innlegg.

Staten har nedlagt sådan

p å s t a n d

1. Riksmeklingsmannens forslag til tariffavtale av 15. mai som er vedtatt for alle andre som lønnes etter statens lønnsre-

gulativ, fastsettes som tariffavtale mellom staten v/Lønns- og prisdepartementet og Fellesutvalget for Norges Lærernesforbund og Norges Lærerlag.

2. Kravet om revisjon av de alminnelige bestemmelser og arbeidstidsbestemmelser i lønnsregulativet for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen inötekommes ikke.
3. Kravet vedrörende logopedstillingene avvises.

Staten har bl.a. anförst:

Denne tvist dreier seg ikke så meget om det generelle lønns-tilbud som alle andre på statens lønnsregulativ har fått og godtatt og som Stortinget har godkjent, men om lærernes spesielle plassering på regulativet.

I tariffavtalen for de offentlige tjenestemenn for perioden 1. mai 1964 - 30. april 1966 er det avsatt 11. mill kr. til justeringer og normeringer for samtlige lønsmottagere som lønnes etter statens regulativ. Dette tilsvarer en lønnsökning på ca. 0,4 - 0,5% og inngår som en del av den generelle kompensasjon tjenestemennene tilstås for tariffperioden.

I dette utgiftsbelöp inngår som tidligere nevnt også statens andel av utgiftene når det gjelder justeringer og normeringer for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen.

Det er i tariffavtalen for de offentlige tjenestemenn fastsatt at justerings- og normeringskrav som det ved forhandlingene ikke oppnås enighet om skal avgjöres av en særskilt nemnd med 3 nöytrale medlemmer samt partsrepresentanter, jfr. pkt. IV i tariffavtalen.

Statens standpunkt under forhandlingene med Fellesutvalget har vært at en ikke kan legge opp til et særskilt lønnsoppgjör for lærerne i folkeskolen og framhaldsskolen.

Bare en endring (omlegging) av lønnsstigen for lærerne slik Fellesutvalget har krevet ville medföre en merutgift på vel

42 mill. kroner i året bare for lærerne i folkeskolen, hvorav vel 24 mill. kroner ville falle på staten.

For bare denne lærergruppen ville dette gi en gjennomsnittlig lønnsøkning på 8 - 10% (ca. to lønnsklasser), mens det for alle andre lønnstakere som lønnes etter statens lønnsregulativ og særregulativer gis en økning på ca. 0,4 - 0,5% som en del av det generelle lønnstillegg.

De øvrige punkter i kravet, bl.a. oppflytting i høyere lønnsklasser av stillingen som adjunkt uten cand.mag.-utdannelse og visse administrative stillinger ville medføre betydelige merutgifter i tillegg til ovennevnte beløp.

En imøtekommelse av disse krav ville således gi lærerne m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen et lønnsoppgjør som i sterk grad ville overstige det alle andre som lønnes etter statens lønnsregulativ og særregulativer har fått.

Tenker man seg et slikt omfattende justerings- og norneringsoppgjør for lærerne i folkeskolen og framhaldsskolen måtte det nødvendigvis medføre at det generelle lønnstillegg for lærerne skulle settes tilsvarende lavere, noe som igjen ville føre til at lønnsatsene i lønnsregulativet for lærerne ikke lengere ville svare til bestente lønnsklasser i lønnsregulativet for de offentlige tjenestemenn.

Staten mener derfor fortsatt at lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen bør gis det samme generelle lønnstillegg som alle andre som er lønnet etter statens lønnsregulativ har fått fra 1. mai 1964.

Det er bare på denne måten det kan opprettholdes et lønnsregulativ for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen med lønnsatser som svarer til lønnsatsene i lønnsregulativet for offentlige tjenestemenn.

Som en konsekvens herav mener staten videre at justerings- og norneringskravene for lærere m.fl. i folkeskolen og framhalds-

skolen må behandles på samme måte som fastsatt for justerings- og normeringskravene for statens tjenestemenn og innenfor den fastsatte samlede totale utgiftsramme på 11 mill. kroner.

Fellesutvalget må på samme måte som tjenestemennenes hovedsammenslutninger og de andre forhandlingsberettigede tjenestemannsorganisasjoner utenfor hovedsammenslutningene forhandle spesielt om sine justerings- og normeringskrav, og eventuelle endringer kan først gis virkning fra 1. april 1965. De krav det under forhandlingene eventuelt ikke oppnås enighet om må avgjøres av en særskilt nemnd i samsvar med bestemmelsen i punkt IV i tariffavtalen for de offentlige tjenestemenn m.v. for perioden 1. mai 1964 - 30. april 1966.

Det generelle lønnstillegg og justeringene og normeringene for lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen må ses under ett på samme måte som oppgjøret for de øvrige lønnstakere som lønnes etter statens lønnsregulativ.

Tilstås imidlertid lærerne m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen et annet og bedre justerings- og normeringsoppgjør enn de øvrige lønnstakere som lønnes etter statens lønnsregulativ, må dette automatisk innebære at lærerne må tilstås et lavere generelt tillegg enn det statens tjenestemenn har fått.

Når det gjelder de enkelte punkter i den foreliggende tvist vil en peke på at gjeldende bestemmelser i regulativet om leseplikten m.v. ble fastsatt av Stortinget den 22. juni 1962 (jfr. Innst. S.nr. 260 for 1961-62 og St.prp. nr. 124 for 1961-62).

Både regulativets alminnelige bestemmelser og arbeidstidsbestemmelsene ble den gangen først utredet av et spesielt nedsett utvalg med representanter for lærerorganisasjonene, kommunene og staten og deretter ble spørsmålene undergitt vanlige forhandlinger i samsvar med tjenestetvistlovens bestemmelser.

Den reduksjon i leseplikten som ble gjennomført fra 1. juni 1962 ga sammen med den lønnplassering som samtidig ble fastsatt for den nye enhetsposten i folkeskolen og framhaldsskolen lærerne en betydelig forbedring. Det har ikke skjedd noen endring i forholdene siden 1962 som skulle tilsi en ytterligere reduksjon av lesetiden for lærerne m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen.

Staten må derfor legge ned påstand om at kravet under punkt 2 bokstavene A og B ikke imøtekommes.

Spørsmålet om logopedene innebærer i realiteten krav om opprettelse av nye stillinger. Det er ikke regulativfestet stilling som logoped i folkeskolen og framhaldsskolen i dag. Lærere med tilleggsutdanning som logoped lønnes i dag etter sin kompetanse som lærer, lærer med 1. utdanningsopprykk eller som adjunkt.

Staten må derfor legge ned påstand om at kravet under punkt 5 avvises.

Når det gjelder reguleringen av pensjonene, er de pensjonerte lærere gitt pensjonsregulering som om de hadde vært omfattet av den tariffavtale som er vedtatt av de øvrige tjenestemannsorganisasjoner. Det er tatt forbehold om omregning dersom en behandling av lønnstvisten for Rikslønnsnemnda skulle føre til et annet resultat.

For øvrig vises til statens skriftlige innlegg med bilag.

Lønnsnemnda skal bemerke:

Lønnsnemnda skal bemerke:

Fellesutvalget for Norges Lærerinneforbund og Norges Lærerlag (senere kalt Fellesutvalget) har krevet regulering av lønnsatsene slik at det oppnåes en kompensasjon som tilsvarende den som blir andre tjenestemenn til del. Etter forhandlinger mellom Staten og Fellesutvalget 25. og 26. juni 1964 ble det enighet om at lærere m.fl. i folkeskolen og framhaldsskolen skal utbetales de nye lønninger etter lønnsatser i lønnsregulativet for de offentlige tjenestemenn med virkning fra 1. mai 1964, med forbehold om omregning når lønnsnemndas avgjørelse forelå.

Lønnsnemndas medlemmer er enig i at det endrede lønnsregulativ gjøres gjeldende med samme ikrafttreden og varighet som for de øvrige tjenestemenn, og med samme indeksreguleringsbestemmelse. De endringer som senere er avtalt mellom Staten og statstjenestemennenes hovedsammenslutninger av indeksreguleringsbestemmelsen og det innebygde lønnstillegg gjøres med partenes tilslutning gjeldende på tilsvarende måte og fra samme tidspunkt.

Fellesutvalget har i den anledning uttalt:

" Fellesutvalget beklager at det ikke har vært høve til å delta i reelle forhandlinger om de prinsipper dette indeksoppgjør bygger på. Fellesutvalget er ikke enig i det prinsipp som er lagt til grunn for dette indeksoppgjøret, der kompensasjonen for prisstigningen blir gitt med fallende prosent ved stigende lønninger. Oppgjøret kutter dermed ytterligere ned det på forhånd snau lønsmessige avansement som er instituert i regulativet, svekker motiveringen for å ta det ansvar og de byrder som følger med overordnede stillinger, og kan dermed influere ugunstig på kvaliteten i rekrutteringen til slike stillinger.

Når Fellesutvalget i denne situasjon allikevel aksepterer det indeksoppgjør som det er gitt tilbud om, er det ut fra den forutsetning at det ved tariffoppgjøret 1966 må bli høve til å ta opp det problem som også for skolens vedkommende er blitt aksentuert gjennom indeksoppgjøret i februar 1965."

Når det gjelder de øvrige spørsmål som er lagt frem for lønnsnemnda, ~~har den ved avgjørelsen delt seg i 2 eller 3~~ ^{er} ~~fraksjoner~~ ^{avsnitt} ~~fraksjoner~~. Nemndas nøytrale medlemmer, Kai Knudsen, Reidar Danielsen og ~~Morten~~ ^{fraksjoner} Tuveng, ~~som i alle avgjørelser hører til~~

~~flertallet~~, vil som begrunnelse for sitt standpunkt bemerke:

Tariffrevisjonen i 1964 for lærere m.fl. i folkeskoler og framhaldsskolen, må sees i sammenheng med de øvrige lønnsoppgjør som har funnet sted for den nye tariffperioden. Ved vurderingen av de krav som er fremmet av Fellesutvalget, må en legge til grunn de samme økonomiske og lønnspolitiske forutsetninger som ved de omfattende lønns- og prisoppgjør som allerede har funnet sted.

Tariffoppgjørene mellom Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Arbeidsgiverforening har fulgt de retningslinjer som ble fastlagt ved disse organisasjoners rammeavtale under meglingen og Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 for vårfagene. Lønnsnemnda fastsatte de generelle lønnstillegg, lavtlønnstillegg m.v. og den indeksreguleringsbestemmelse som skulle gjelde for en toårig tariffperiode. Samtlige tariffavtaler mellom NAF og LO skulle så fornyes med de endringer som fulgte av kjennelsen og etterfølgende slutføringsforhandlinger. Disse forhandlinger har i det alt vesentlige bare gjennomført lønnsforbedringer innenfor den totale kostnadsramme som ble angitt ved lønnsnemndas kjennelse.

I det foredrag som lå til grunn for loven om Lønnsnemnd-behandling av arbeidstvister i samband med tariffoppgjørene i 1964, er uttalt at oppgjøret for vårfagene har vært forutsatt å ville bli retnings- eller normgivende for oppgjørene på de andre områder som kommer senere i 1964, og at "det er viktig at dette blir tilfelle også når de nå foreliggende tvister blir ^{avgjort} ~~av~~ Rikslønnsnemnda". Etter flertallets oppfatning har de store lønns- og prisoppgjør innenfor den private og offentlige sektor bygget på denne forutsetning.

Lønnsoppgjøret i 1964 for de offentlige tjenestemenn måtte - i motsetning til oppgjørene innen det private næringsliv - ta hensyn til at lønningene hadde stått uforandret i 2 år. De offentlige tjenestemenn fikk av den grunn en lønnsmessig forbedring ~~som dekket~~ ^{for} prisstigningen og lønnsutviklingen siden siste tariffrevisjon i 1962.

Når det gjaldt lønnskrav utenom de generelle tillegg for prisstigning og andel i den alminnelige velstandsøkning, var også statstjenestemennenes hovedsammenslutninger innstilt på at de skulle holdes innenfor en stram ramme. De krevet at et beløp som utgjorde ca. 1 prosent av lønnsbudsjettet skulle avsettes til justeringer og normeringer på lønnskalaen. Det innebar at organisasjonene selv måtte foreta en radikal nedskjæring av krav om å få rettet opp lønnsmessige skjevheter som de ulike grupper tjenestemenn ønsket fremmet.

I Riksmeglingsmannens forslag til ny lønnsordning for de offentlige tjenestemenn ble det - utenom den generelle forbedring av lønnsregulativets satser - avsatt 11 millioner kroner til justeringer og normeringer. I det dokument som la forslaget frem for Stortinget (St.prp. nr. 138-1963/64) er uttalt at beløpet svarer til en lønnsøkning på ca. 0,4 - 0,5 prosent, som inngår som en del av den generelle kompensasjon tjenestemennene har fått gjennom meglingsforslaget.

Ved avgjørelsen av lønns- og arbeidsvilkårene for lærere m.v. legger flertallet avgjørende vekt på at årets tariffrevisjon både innenfor den private og offentlige sektor er gjennomført som et samordnet oppgjør, og at Riksmeglingsmannens forslag for de offentlige tjenestemenn er vedtatt av de øvrige tjenestemannsorganisasjoner. På grunn av den innbyrdes sammenheng det er og må være når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår for tjenestemenn som omfattes av statens lønnsregulativ, kan en enkelt gruppe ikke få et gunstigere lønnsoppgjør enn de andre medmindre det foreligger åpenbare skjevheter eller urimelige forhold som det er spesiell grunn til å rette opp. På bakgrunn av lønnsoppgjøret for offentlige tjenestemenn finner flertallet at Fellesutvalgets krav om en særskilt heving av lærerlønningene med en å to lønnsklasser og en liknende lønnsøkning for de administrative stillinger ~~er~~ ikke blitt imøtekommet.

De vesentligste spørsmål av lønnsmessig art gjelder Fellesutvalgets krav om å få lik lønnsstige for adjunkter med og uten cand.mag. utdanning, å få revidert lønnsstigen for lærerne og visse revisjoner av lønns- og arbeidsvilkårene for de administrative stillinger.

Fra Statens side er det gjort gjeldende at det her dreier seg om justeringer og normeringer som må behandles på den måte og innenfor den ramme som er fastsatt for alle som lønnes etter statens regulativ. I Riksmeglingsmannens forslag, som er vedtatt av Stortinget og de øvrige tjenestemannsorganisasjoner, er inntatt i del IV:

"Det avsettes i alt 11 mill. kroner til justeringer og normeringer for å rette opp mulige skjevheter på regulativet for samtlige lønnsnetttagere som lønnes etter statens regulativ og særregulativer.

Forhandlingene om disse spørsmål tas opp så snart som mulig. Endringene gjøres gjeldende fra 1. april 1965. Blir partene ikke enige, skal saken avgjøres av en nemnd med 3 nøytrale medlemmer samt partsrepresentanter. Nemndas nøytrale medlemmer oppnevnes av partene i fellesskap. Blir partene ikke enige, oppnevnes disse medlemmer av Riksmeglingsmannen".

Det er fremholdt at lærerne skal ha "sin del" av de 11 millioner, og at det ikke kan etableres noen særbehandling av disse krav for lærernes vedkommende. Under prosedyren for lønnsnemnda var det ikke klart hvordan "fordelingen" av de 11 millioner skulle foregå og hvilken "andel" lærerne skulle ha.

Lønnsnemndas flertall mener de krav om justeringer og normeringer som er reist av Fellesutvalget, må behandles av lønnsnemnda selvom det er opprettet en avtale mellom staten og de øvrige tjenestemannsorganisasjoner om behandlingsmåten og rammen for slike krav. Fellesutvalget forkastet Riksmeglingsmannens forslag nettopp fordi lærerorganisasjonene opprettholdt justeringskrav som for deres vedkommende utgiftsmessig ville utgjøre et betydelig høyere beløp enn avsatt til samtlige som lønnes etter statens regulativ.

Den omstendighet at Stortinget ved vedtak av 18. juni 1964 samtykket i at det ble inngått tariffavtale for statens tjenestemenn m.v. i samsvar med Riksmeglingsmannens forslag kan etter flertallets mening ikke oppfattes som en avgjørelse av den ramme og behandlingsmåte som skulle gjelde for den uløste tvist med Fellesutvalget. Det var under behandlingen på det rene at lærerne hadde gått til plassoppsigelse for å gjennomføre sine krav, og Odelstinget hadde dagen før vedtatt et lovframlegg om at denne tvist skulle avgjøres ved tvungen

Lønnsnemnd. Loven av 20. juni 1964 som bestemmer at tvisten mellom staten og Fellesutvalget skal avgjøres av Rikslønnsnemnda, inneholder ingen begrensning av de tvistesporsmål som på denne måten skal avgjøres med bindende virkning for begge parter. Under lovbehandlingen i Stortinget var det særlig tvisten om justeringsproblemene som ble trukket frem.

Flertallet finner at Lønnsnemnda ikke har lovhjemmel for å henvise tvisten om justeringskravene til noe annet organ uten begge parters samtykke. Den mener videre at Lønnsnemnda etter den foreliggende lovgivning i formell henseende har kompetanse til å treffe avgjørelse av tvisten innenfor partenes påstander.

Flertallet er oppmerksom på at det kan oppstå vanskeligheter hvis det gjennomføres justeringer uten innbyrdes sammenheng for likestilte grupper av tjenestemenn. Lønnsnemnda utsatte av den grunn behandlingene noen tid for å avvente en avklaring av justeringsforhandlingene mellom staten og de øvrige tjenestemannsorganisasjoner, og for at Fellesutvalget kunne oppta drøftinger med Kirke- og undervisningsdepartementet *om justeringsproblemer* av de justeringsmuligheter som forelå etter den foreløpige gjennomgåelse og rådslagning i lønnsnemnda. Slike drøftinger har vært ført og fagdepartementet og organisasjonene har klarlagt hvilke problemer de anser som mest maktpåliggende å få løst.

Lønnsnemnda har ~~i~~ særlig ~~gjort~~ drøftet spørsmålet om de lærere m.v. som tvisten gjelder, i rimelig grad vil få rettet opp skjevheter på regulativet hvis en følger de normer som er vedtatt av de øvrige organisasjoner. I Riksmeklingsmannens forslag er den forholdsmessige andel av utgiftene til justering av lærerlønningene medregnet i det beløp som samlet er avsatt til justeringer for alle tjenestemenn. Selvom lønnsnemnda intet har med "fordelingen" av de 11 millioner å gjøre, finner en det rimelig at lærerne m.v. i alle fall er berettiget til justeringer på linje med de øvrige.

Det er enighet mellom partene om at det ved denne tariffrevisjon bør gjennomføres lønsmessig likestilling av adjunktene med felles grunnlønn, opptjeningsskala og topplønn, uansett utdanningsvei. Flertallet er enig i at denne justering bør gjennomføres og finner ikke grunn til å gå nærmere inn på de hensyn som har vært bestemmende for denne vurdering.

For lærernes vedkommende er det fra statens side pekt på at det bør foretas ~~en~~ heving med en lønnsklasse på lønnsstigen etter noen års ansiennitet, innenfor en økonomisk ramme som svarer til lærernes "andel" av de 11 millioner kroner. Fellesutvalgets representanter har uttalt at de etter adjunktstillingen ville gi høyeste prioritet til de regulativendringer som er nødvendige for å rydde opp i de personlige tillegg. Den første løfting bør etter Fellesutvalgets oppfatning under ingen omstendigheter skje senere enn på 2 årstrinnet, slik at en får ryddet med seg de personlige tillegg fra bunnen av. En løfting av regulativet fra 2-årstrinnet vil dessuten styrke nyutdannede læreres motivering til å gå inn i yrket, og unge læreres motivering til å bli i yrket. Samtidig ~~har~~ Fellesutvalget pekt på nødvendigheten av at man får endret timetallsgrunnlaget for inndelingen av de administrative stillinger for styrere og inspektører, og særlig ~~har~~ Fellesutvalget pekt på skoleinspektørens situasjon.

Etter de oppgaver som ble innhentet av Statistisk Sentralbyrå høsten 1964 er det ca. 5000 lærere og adjunkter som har personlige tillegg, av et antall på ca. 20000. Disse personlige tillegg har sitt grunnlag i forskjellige forhold. Det er opplyst at det i tallet inngår for Oslos vedkommende 550 lærere som har personlige tillegg som skyldes utviklingen av de tidligere kommunale tillegg.

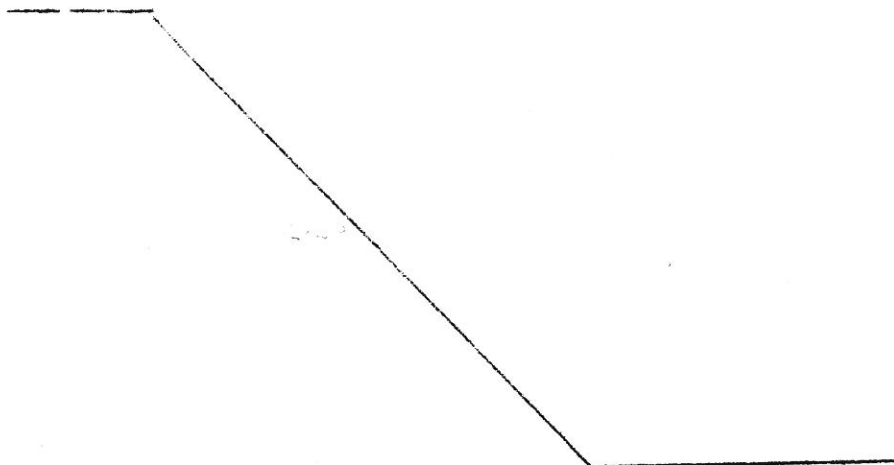
Ved gjennomføringen av det nye lønnsregulativ for lærere m.v. i folkeskolen og i framhaldsskolen ble det foretatt flere endringer som fikk innflytelse på lærernes innbyrdes lønnsforhold.

Disse personlige tillegg vil bli løst ut av disse tilleggene

Den maksimale lesetid i folkeskolen ble redusert til 33 timer og tilsvarende for andre skoleslag. De som ^{for fr. 1. januar 1962} ~~etter sine ansettelsesvilkår~~ hadde høyere timetall, skulle ikke få sine lønnsvilkår forringet og dette ble ordnet ved personlige tillegg. De lærere som fra tidligere hadde en lesetid på 33 timer eller mindre, fikk av den grunn intet krav på lønnskompensasjon. Det oppsto nødvendigvis ulike lønn for lærere med samme leseplikt som en konsekvens av at lesetiden ble nedsatt. ^{Etterfallst tilf.} Det pekes på at tilsvarende forhold gjorde seg gjeldende i det alminnelige arbeidsliv da den ukentlige arbeidstid ble nedsatt fra 48 timer til 45 timer. Ved overføringen av de kommunale funksjonærer til statens lønnsregulativ inntraff tilfelle hvor den tidligere kommunale lønn lå høyere enn den lønnsklasse stillingen har fått i statens lønnsregulativ. For at ingen skulle gå ned i lønn måtte det også i disse tilfelle gis personlige tillegg som medførte ulik lønn for stillinger som "regulativmessig" er stilt likt. Tilsvarende gjaldt ved overføringen av ligningsvesenet til staten.

Den omstendighet at det er gitt personlige tillegg er i og for seg ikke grunnlag for justeringer.

Etter det nye lønnsregulativ ble det innført brøkberegning av lønn for lærere som leste mindre enn 33 timer pr. skoleuke. I det tidligere regulativ med utgangspunkt i "normalposten" hadde man et noe gunstigere system for beregning av lønn for de små poster enn for de store. Da regulativlønnen i 1962 ble lavere enn tidligere for disse stillinger, ble det gitt personlige tillegg for at ingen skulle gå ned i lønn. Dette er en følge av at man gjennomførte systemet med ren brøkberegning, og ingen av partene har reist krav om at selve systemet skal endres.

oppjustering m
opprykk etter 4 år og at en regulering av dette alderstrinn
ved siden av de 4 følgende, vil medføre utgifter som går vesentlig
utenfor den ramme som flertallet anser for rimelig og begrunnet
ved årets samordnede lønnsoppgjør for de offentlige tjenestemenn.

De personlige tillegg som gjelder idag, vil falle bort i den
utstrekning de blir dekket ved oppjusteringen. Det er regnet med at
justeringen av ~~ikk~~ alderstilleggene etter 4, 6, 8 og 10 år får
virkning for noe omkring 3.800 personlige tillegg. Hvor ~~er~~ *det personlige tillegg* en lkl
eller mindre, vil de falle bort. En mindre del av det nevnte antall
har *personlige* tillegg på mer enn en lkl., og det overskytende *personlige* tillegg blir
oppretholdt.

Justeringen får virkning også for de lærere som har personlige
tillegg med mindre enn 4 års ansienitet. ~~Tillegg inntil en lkl. fall~~
~~er~~ når de når 4-årstrinnet. De personlige tillegg vil heller ikke
dukke opp igjen på 12-årstrinnet eller senere, hvis vedkommende
lærer har fått dekning for dem ved *denne* justeringen.

Ved den nye plassering av adjunkt og av lærer med 2net
utdannelsesopprykk blir det neppe stående igjen mange personlige
tillegg for disse grupper.

På grunn av ansienitetsopprykk o.lign. kan det neppe foretas
noen entydig beregning av de utgifter som vil medgå til disse
justeringer. Man står i noen grad overfor skjønsmessige vurderinger
og flertallet mener at de endringer som er fastsatt er i samsvar
med de forutsetninger som Riksmeglingsmannens forslag, bygget på *del IV*.

Når det gjelder de øvrige krav som er reist av lønnsmessig
art, fianer flertallet at det ikke er grunnlag for å foreta en
oppretting av lønsplasseringene i forbindelse med denne tariffrevisjon

For de som vil
at personlige
tillegg falle
bort eller
reduseres

Fellesutvalget har videre reist krav om en rekke endringer av de alminnelige bestemmelser og arbeidstidsbestemmelsene i det lønnsregulativ for lærere i folkeskolen og i framhaldsskolen som ble gjennomført i 1962.

Flertallet vil om lønnsregulativets del **7** og del **13**, som inneholder disse bestemmelser, bemerke at de ble istandbrakt på grunnlag av innstillingen fra Lærerregulativkomiteen og etter forhandlinger mellom staten og Fellesutvalget i 1962. Det ble da oppnådd enighet om innføring av en enhetspost og om leseplikten. For lærere med nærmere angitte særlige oppgaver ble det avtalt reduksjon i leseplikten etter særskilte fastsatte regler. Forhandlingsresultatet gikk ut på at det ikke skulle gis timenedsettelse for byrdefulle fag eller på grunn av forsøksundervisning. I protokolltilførsler til forhandlingsresultatet godtok Fellesutvalget en enhetspost på 33 ukentlige undervisningstimer på barnetrinnet inntil 30 timers posten kan realiseres, og forbeholdt seg å komme tilbake til spørsmålet om redusert leseplikt på grunn av særlig byrdefulle fag etter at man hadde høstet erfaringer.

De endringer Fellesutvalget har foreslått i de alminnelige bestemmelser ved denne revisjon er vesentlig av redaksjonell art og staten har ikke funnet å kunne gå med på dem.

Når det gjelder arbeidstidsbestemmelsene er det for undervisningsstillingenes vedkommende krevet at enhetslærerposten i folkeskolen skal ha en maksimal leseplikt på 30 timer pr. uke i folkeskolens 6 første klasse+trinn og 24 timer pr. uke fra 7. klasse-trinn i folkeskolen og framhaldsskolen, og at visse nærmere angitte forhold skal betinge reduksjon i dette timetall. Likeså kreves kompensasjon for ettermiddagsundervisning etter kl. 14.30 og reduksjon av den ukentlige leseplikt med 1/6 del for lærere som har fylt 60 år og som har minst 30 års godkjent ansiennitet.

For ungdomsskolens vedkommende kreves ~~ens~~ undervisningsplikt for teoretiske og praktiske fag. For administrative stillinger og lærere med særlige oppgaver kreves endring av leseplikten. For skolekjøkkenlærere kreves en senkning av undervisningstimetallet. Forøvrig vises til påstandsskriftet.

Fra statens side er gjort gjeldende at den redusasjon i leseplikten, som ble gjennomført fra 1. juni 1962, ga lærerne en betydelig bedring. Det har siden 1962 ikke skjedd noen endring i forholdene som skulle tilsi ytterligere redusasjon i lesetiden.

Lønnsnemndas flertall finner ikke at det er påvist forhold som gir grunn til å endre de alminnelige bestemmelser eller arbeidstidsbestemmelsene for lærerne og for de administrative stillinger. Disse spørsmål ble ordnet etter forhandlinger mellom partene eller av *avspjort* Statens Lønnsutvalg så sent som i 1962. Etter flertallets mening er forholdene ikke siden endret på noen vesentlig måte.

Spørsmålet om nedsettelse av lesetiden p.g.a. ~~alder~~ må sees i sammenheng med de bestemmelser som gjelder for enkelte funksjonærer i andre etater og må i tilfelle løses i en videre sammenheng.

Forøvrig gjelder for de fleste arbeidstidsspørsmål at det også er spørsmål om lønninger og lønnsutgifter som må sees i forbindelse med de lønnsreguleringer som er gjennomført ved årets tariffrevisjon.

For skolekjøkkenlærere er det reist spørsmål om tolking av de bestemmelser som Kirke- og undervisningsdepartementet ga etter gjennomføringen av lønnregulativet i 1962. Dette er retts- spørsmål som ikke hører inn under lønnsnemnda.

De ~~endringer~~ *for lærerne* som gjennomføres for adjunktstillingene og av lønnsstigen *for lærerne* finner flertallet må gjøres gjeldende fra 1. april 1965, tilsvarende det som gjelder justeringer for de øvrige offentlige tjenestemenn.

Fellesutvalget har reist krav om fastsetting av lønn for lærere med 2. utdanningsopprykk. Partene har meddelt nemnda at de er blitt enige om at lærere som pr. 1. juni 1962 hadde 2. utdanningsopprykk uten å få adjunktkompetanse, og som derfor befant seg i en overgangssituasjon, får som personlig ordning *fra 1. april 1965* lønn som adjunkt.

Fellesutvalget har under prosedyren gitt uttrykk for at det er uheldig at lærere som tidligere har arbeidet i skolen, men som ikke var i ansiennitetsopptjenende stilling i skolen pr. 1. juni 1962 ikke har fått personlige tillegg.

Staten har imidlertid offerfor nemnda uttalt at selv om disse lærere etter bestemmelsen ikke tilkommer personlige tillegg, er ikke Fellesutvalget dermed avskåret fra i helt spesielle tilfelle hvor det foreligger urimelige forhold å ta spørsmålet opp med Kirkedepartementet.

~~Slike tilfelle har etter det opplyste hittil ikke vært lagt frem for departementet.~~

Forøvrig viser flertallet til det resultat som fremgår av kjennelsens slutning.

Nævndens medlem Falken
vil bemærke:

Etter en meget uindring
har flerkallet pånu at
lønningerne for lærerne i
folke- og håndhøleskolen
skal løses med et løns-
brim over ti års løns-
ansvar, dog villes at
den nye lønsbest. ligger
oppe så at det blir samme
løn over 10 og ti års
tjeneste. Flerkallet mener at
denne endring - mener
med endringen i almindelighed
at være i modstrid med
de forudsætninger Fiksmøtting-
kommissionen ^{for} på punkt IV ligger
på.

Flerkallet syns ligger
på en højere uindring
uindring av de mange
vilkår men vil for denne
endring vil medføre. Jeg
er enig i at det på grund
av det mange stratterheds-
faktorer på en viss grad
vil være på et afgørende
på hvilket ødelæggelse det

Nemndas medlem, Alvhild Vettran, uttaler:

Jeg er klar over at avtalen mellom staten- og hovedsammenslutningene forutsetter en sterkt begrenset økonomisk ramme for tariffoppgjøret. Fellesutvalget kunne imidlertid ikke godta den ramme som - utenom den generelle forbedring av lønnsregulativets satser - ble fastlagt i avtalen mellom staten og hovedsammenslutningene. Den omlegging av lærernes lønnsregulativ som fant sted i 1962, og den sterke utvikling som nå foregår innenfor skolesektoren, har skapt så mange og så store problemer at dersom Fellesutvalget hadde tiltrådt den nevnte avtale, ville dette vært ensbetydende med å akseptere en prolongasjon av de rådende urimelig forhold.

Tvisten mellom Fellesutvalget og staten ble ved lov av 20. juni 1964 henvist til avgjørelse av Rikslønnsnemnda. Som nevnt av flertallet inneholder denne lov "ingen begrensning av de tvistsspørsmål som på denne måten skal avgjøres med bindende virkning for begge parter."

Som flertallet også nevner har Lønnsnemnda derfor i formell henseende "kompetanse til å treffe avgjørelse av tvisten innenfor rammen av partenes påstander."

På denne bakgrunn mener jeg at Lønnsnemnda burde ha brukt sin adgang til å avhjelpe de skjevheter og mangler som er åpenbare i det någjeldende lønnsregulativ for lærerne i folkeskolen og framhaldsskolen.

Under lovbehandlingen i Stortinget var det særlig problemet med de personlige tillegg som ble trukket fram. Dette problem blir ikke løst ved flertallets avgjørelse.

Jeg vil understreke at for lærernes vedkommende foreligger det nettopp slike "åpenbare skjevheter og urimelige forhold som det er spesiell grunn til å rette opp."

~~Nemndas medlem, Alvhild Vettran, uttaler:~~ 2

Under delene A og B i lønnsregulativet er det en rekke konkrete revisjonskrav som etter min mening burde ha vært imøtekommet. Uten å redusere berettigelsen av de øvrige krav vil jeg spesielt peke på kravet om 30 t. undervisningsplikt pr. uke for lærere i full post i folkeskolens seks første klassetrinn og 24 t. pr. uke fra 7.klassetrinn i folkeskolen og i framhaldsskolen - med derav følgende reduksjon i leseplikten for lærere med særlige oppgaver.

Om lønnsbestemmelsene vil jeg generelt uttale at begynnerlønn og topp-lønn i undervisningsstillingene ligger for lavt, og at det er nødvendig å gjennomføre full parallellitet mellom lønnsstigene.

Den lønnsstige Rikslønnsnemndas flertall stemmer for når det gjelder lærerstillingen, dekker på langt nær de personlige tillegg. En vil fremdeles på alle ansiennitetstrinn fra 2 års trinnet få det forhold at lærere med samme utdanning, samme ansiennitet og samme arbeid på samme arbeidsplass får forskjellig lønn.

Flertallets standpunkt når det gjelder lønnsstigen, vil heller ikke bringe til opphør den situasjon at de enkelte lønnstakere i mange tilfelle vil ha store vanskeligheter med å kontrollere at den lønn de får utbetalt er riktig. Jeg kan derfor ikke slutte meg til flertallet. Flertallet stemmer for at reguleringen skal gjelde fra 1.april 1965. Dette vil medføre at det blir nødvendig å omregne lærernes lønninger tre ganger før tariffoppgjøret kan bli gjennomført. For å kunne regne ut de personlige tillegg må det gamle lønnsregulativet for lærere i folkeskolen og framhaldsskolen for perioden 1960 - 1962 føres fram til i dag (d.v.s. suppleres med de senere generelle tillegg) og sammenholdes med det lønnsregulativ som følger av Rikslønnsnemndas kjennelse d.v.s. lønnsattsene pr. 1.mai 1964, 22.februar 1965 og 1.april 1965. I tillegg til dette kommer de omregninger som følger av endret timetall fra begynnelsen av nytt skoleår i et betydelig antall stillinger - særlig i kombinerte stillinger - og omregning for dem som i løpet av et skoleår får endret ansiennitet og/eller endret status.

Med skoleloven av 1959 har det skjedd så store endringer i skolens administrative sektor at en revisjon av lønns- og arbeidsvilkår for de administrative stillinger er nødvendig. Etter min mening burde Fellesutvalgets krav når det gjelder denne gruppen ha vært imøtekommet.

Under henvisning til det som foran er anført, finner jeg å måtte stemme for de krav som Fellesutvalget har lagt fram og for at reguleringene må gjennomføres fra 1.mai 1964.

Alvhild Vettran

S l u t n i n g

fra 1. mai 1964 til 30. april 1966
 Riksmeklingsmannens forslag av 19. mai 1964 til tariff-
 avtale for lærere m.fl. i folkeskolen og i framhaldsskolen gjøres
 gjeldende som tariffavtale med følgende endringer :

I

Avsnitt IV utgår og isteden gjennomføres følgende
 justeringer fra 1. april 1965 :

A.

Adjunkt i folkeskolen og i framhaldsskolen ~~uten cand.~~
~~mag. utdanning~~ skal lønnes etter følgende lønnsstige :
¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴
 Lærerklasser 14 0 , 14 2, 14 4, 16 3, 16 4, 18 4, 18 4, 19 3.

B.

Lærere i folkeskolen og i framhaldsskolen skal lønnes
 etter følgende lønnsstige :
¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶
 Lærerklasser 12 0, 12 1, 12 3, 12 4, 13 4, 14 4, 14 4, 15 4, 16 4 .

Ved gjennomføringen iakttas :

Personlige tillegg faller bort i den utstrekning de
 blir dekket av de fastsatte endringer på lønnsstigen etter 4-6-
 8 og 10 år.

II

Lærere som pr. 1. juni 1962 hadde 2. utdanningsopp-
 rykk uten å få adjunktkompetanse skal som en personlig ordning
 lønnes som adjunkt *(fra 1. april 1965)*

Bestemmelsene om indeksregulering og innebygget tillegg
 endres i samsvar med den avtale som er inngått mellom staten og
 statstjenestemennenes hovedsammenslutninger.

Reidar Danielsen (sign) Kai Knudsen (sign) ~~Marlene Tove og (sign)~~
 Henrick Lundh (sign) Bjarne Døhlen (sign)
 Alvhild Vettvam (sign) M. Tømme (sign)

S l u t n i n g

30 april 1966
 1964
 Riksmeklingsmannens forslag av 19. mai 1964 til tariff-
 avtale for lærere m.fl. i folkeskolen og i framhaldsskolen gjøres
 gjeldende som tariffavtale med følgende endringer :

I.

Avsnitt IV utgår og isteden gjennomføres følgende
 justeringer fra 1. april 1965 :

A.

Adjunkt i folkeskolen og i framhaldsskolen ~~uten cand.~~
 mag. utdanning skal lønnes etter følgende lønnsstige : ¹⁴
¹² 14,0 , ¹⁴ 14,2 , ¹⁴ 14,4 , ¹⁶ 16,3 , ¹⁶ 16,4 , ¹⁸ 18,4 , ¹⁸ 18,4 , ¹⁹ 19,3.

B.

Lærere i folkeskolen og i framhaldsskolen skal lønnes
 etter følgende lønnsstige : ⁶ ⁸ ¹⁰ ¹² ¹⁴ ¹⁶
¹² 12,0 , ¹² 12,1 , ¹² 12,3 , ¹² 12,4 , ¹³ 13,4 , ¹⁴ 14,4 , ¹⁴ 14,4 , ¹⁵ 15,4 , ¹⁶ 16,4 .

Ved gjennomføringen iakttas :

Personlige tillegg faller bort i den utstrekning de
 blir dekket av de fastsatte endringer på lønnsstigen etter 4-6-
 8 og 10 år.

II

Lærere som pr. 1. juni 1962 hadde 2. utdanningsopp-
 rykk uten å få adjunktkompetanse skal som en personlig ordning
 lønnes som adjunkt, for 1. april 1965.

Bestemmelsene om indeksregulering og innebygget tillegg
 endres i samsvar med den avtale som er inngått mellom staten og
 statstjenestemennenes hovedsammenslutninger.

Rinde Sannum, Halvden, Arntsen Esmang
 Hurdal, Kinneth, Fjann, Døhlen, M. Sparre
 Alvhild Vittoria

Tilpasning for lærere m.fl. i folke- og framhaldsskolen av Riksmeklingsmannens forslag av 15. mai 1964 til tariffavtale for statens tjenestemenn

Fra 1. mai 1964 til 30. april 1966 inngås for lærere m.fl. i folke- og framhaldsskolen tariffavtale omfattende det nåværende lønnsregulativ med følgende endringer:

I.

Riksmeklingsmannens forslag av 15. mai 1964 til tariffavtale for statens tjenestemenn punkt I gis for de bestemmelser som gjelder for lærere m.fl. i folke- og framhaldsskolen tilsvarende anvendelse.

II.

Lønnssatsene i det alminnelige lønnsregulativ for statens tjenestemenn i avtaleperioden blir:

1. Med virkning fra 1. mai 1964:

L.kl. Grunnlønn 1.alderstill. 2.alderstill. 3. alderstill. 4.alderstill.

4	12.300	13.000	13.750	14.550	15.350
5	13.000	13.750	14.550	15.350	16.200
6	13.750	14.550	15.350	16.200	17.100
7	14.550	15.350	16.200	17.100	18.050
8	15.350	16.200	17.100	18.050	19.000
9	16.200	17.100	18.050	19.000	19.950
10	17.100	18.050	19.000	19.950	21.000
11	18.050	19.000	19.950	21.000	22.000
12	19.000	19.950	21.000	22.000	23.100
13	19.950	21.000	22.000	23.100	24.200
14	21.000	22.000	23.100	24.200	25.350
15	22.000	23.100	24.200	25.350	26.600
16	23.100	24.200	25.350	26.600	27.900
17	24.200	25.350	26.600	27.900	29.400
18	25.350	26.600	27.900	29.400	31.200
19	27.900	29.400	31.200	33.100	
20	33.100	34.950			
21	34.950	36.900			
22	36.900	39.000			
23	39.000	41.100			

2. Med virkning fra 1. april 1965:

L.kl. Grunnlønn 1.alderstill. 2.alderstill. 3.alderstill. 4. alderstill.

4	12.400	13.150	13.900	14.700	15.500
5	13.150	13.900	14.700	15.500	16.400
6	13.900	14.700	15.500	16.400	17.300
7	14.700	15.500	16.400	17.300	18.250
8	15.500	16.400	17.300	18.250	19.200
9	16.400	17.300	18.250	19.200	20.200
10	17.300	18.250	19.200	20.200	21.250
11	18.250	19.200	20.200	21.250	22.250
12	19.200	20.200	21.250	22.250	23.350
13	20.200	21.250	22.250	23.350	24.500
14	21.250	22.250	23.350	24.500	25.650
15	22.250	23.350	24.500	25.650	26.900
16	23.350	24.500	25.650	26.900	28.200
17	24.500	25.650	26.900	28.200	29.750
18	25.650	26.900	28.200	29.750	31.550
19	28.200	29.750	31.550	33.500	
20	33.500	35.350			
21	35.350	37.300			
22	37.300	39.450			
23	39.450	41.600			

III.

Indeksregulering.

A. Hvis Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. september 1964 (som offentliggjøres i oktober) eller senere, viser stigning eller fall på minst 5 poeng i forhold til indekstallet 115,6 (marstallet 1964), kan hovedsammenslutningene i tilfelle av stigning og staten i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønninger som er fastsatt i kroner og øre. Reguleringsskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i konsumprisindeksen. Reguleringen skal skje med et ensartet øretall pr. time beregnet på den gjennomsnittlige fortjeneste. (NAF's lønnsstatistikk for voksne arbeidere legges til grunn). Uke- og månedslønnede gis tilsvarende regulering. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten.

Hvis noen av de direkte tariffparter blir enige om det, kan prosentuell regulering foretas.

B. Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt A, har steget eller falt med minst 5 poeng sammenlignet med det indekstall som var grunnlaget for foregående regulering, kan organisasjonene kreve opptatt forhandlinger etter punkt A.

C. Hvis hovedpartene ikke blir enige ved forhandlinger om regulering, kan den organisasjon som har fremsatt kravet, innen 14 dager etter at forhandlingene er slutt, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 - en - måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i punkt A.

IV.

Det avsettes i alt 11 mill. kroner til justeringer og korrektinger for å rette opp mulige skjevheter på regulativet for samtlige lønnsrettetaker som lønnes etter statens regulativ og særregulativer.

Forhandlingene om disse spørsmål tas opp så snart som mulig. Endringene gjøres gjeldende fra 1. april 1965.

Bli partene ikke enige, skal saken avgjøres av en nemnd med 3 nøytrale medlemmer samt partsrepresentanter.

Nemndas nøytrale medlemmer oppnevnes av partene i fellesskap. Bli partene ikke enige, oppnevnes disse medlemmer av Riksmeklingsmannen.

V.

Det opptas forhandlinger mellom partene om regulering av lønningene i sjefsregulativet.

VI.

- a) De nye lønnstillegg medregnes på vanlig måte i innskudds- og pensjonsgrunnlaget i Statens Pensjonskasse og Statsbanenes Pensjonskasse fra henholdsvis 1. mai 1964 og 1. april 1965.
- b) For statspensjonist som har pensjon regnet etter lønnsregulativet av 1. januar 1948 eller senere regulativ inntil 30. april 1964, skal pensjonen fra henholdsvis 1. mai 1964 og 1. april 1965 omregnes etter satsene i det nye lønnsregulativ.
- c) For pensjonist som har fått sin pensjon fastsatt før 1. mai 1964, og som ikke går inn under litra b), økes pensjonen fra henholdsvis 1. mai 1964 og 1. april 1965, slik at pensjonsforhøyelsen er lik den forhøyelse tilsvarende pensjonister med samme pensjon og samme pensjonsgivendetjenestetid får ved omregning til det nye lønnsregulativ.

VII.

Partene er enige om at særlige lønnstillegg til regulativlønningen som tidligere har vært regulert i forbindelse med generelle lønnsrevisjoner, skal reguleres i samsvar med de endringer som er nevnt foran.

VIII.

Boligfradragene tilpasses de nye regulativlønninger og økes forholdsmessig på samme måte som de særlige tillegg som er nevnt under VII.

Kostfradragssatsene forhøyes tilsvarende.

IX.

Fellesutvalget for Norges Lærerinneforbund og Norges Lærerlag skal i tariffperioden ha adgang til å fremme for Lønns- og prisdepartementet krav om omgjøring av enkeltstillinger, Forutsetningen for at slike krav kan fremmes er imidlertid at det ved rasjonaliseringstiltak, omorganisering og opprettelse av nye stillinger er skjedd vesentlig endring i vedkommende stillings arbeidsområde. Det resultat man kommer fram til ved forhandlinger om kravene, skal gjennomføres senest fra det tidspunkt forhandlingen avsluttes.

X.

Det er partenes forutsetning at en tvist om krav som ikke er avgjort ved den generelle tariffrevisjon ikke kan løses ved å gå til plassoppsigelse i denne tariffperioden.

Slike tvister kan hver av partene forlange avgjort av en særskilt nemnd med partsrepresentasjon.

Protokolltilførsler:

1.

Spørsmålet om antesiperte alderstillegg etter lønnsregulativets § 1 må som hittil, tas opp i det enkelte tilfelle og behandles blant annet ut fra hensynet såvel til rekrutteringen som til allerede ansatte tjenestemenn.

2.

Det tas opp forhandlinger om gjennomføringen av 4 ukers ferie for ferieåret 1965-66.

Ordringen med et tillegg til feriegodtgjørelsen for tjenestemenn med 3 ukers ferie, jfr. pkt. IV i Riksmeklingsmannens forslag av 14. april 1962, opprettholdes i ferieåret 1964-65.